

Αρ. Φακ.: Α/Π 1802/2022
ΑΥΤ. 3/2023

**Έκθεση
Επιτρόπου Διοικήσεως
και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
αναφορικά με την έλλειψη προσβασιμότητας των ατόμων με
αναπηρίες στις υπηρεσίες και στους παρόχους υγείας που
προσφέρονται μέσω του Γενικού Συστήματος Υγείας (ΓεΣΥ)**

Ερευνών Λειτουργός: Κυριάκος Κυριάκου

Λευκωσία, 3 Μαρτίου 2023

I. Παράπονο

- **Οργάνωση Παραπληγικών Κύπρου (Ο.ΠΑ.Κ.)**

Η **Οργάνωση Παραπληγικών Κύπρου (Ο.ΠΑ.Κ.)** υπέβαλε παράπονο στο Γραφείο μας αναφορικά με την **προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες στις υπηρεσίες και στους παρόχους υγείας που προσφέρονται μέσω του Γενικού συστήματος Υγείας (ΓεΣΥ).**

Ειδικότερα, η Ο.ΠΑ.Κ. μας ενημέρωσε ότι μεγάλος αριθμός ιδιωτικών νοσηλευτικών, διαγνωστικών και ακτινολογικών κέντρων που είναι συμβεβλημένα με τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ) και παρέχουν υπηρεσίες μέσω του ΓεΣΥ **δεν είναι επαρκώς και κατάλληλα εξοπλισμένα ούτε διαμορφωμένα με τρόπο που να καθίστανται προσβάσιμα από τα άτομα με αναπηρίες.**

Ενδεικτικά, η Ο.ΠΑ.Κ. έθεσε υπόψη μας τα ακόλουθα προβλήματα που θα πρέπει να επιλυθούν για να καταστούν προσβάσιμα από τα άτομα με αναπηρίες τα υπό αναφορά κέντρα και να παρέχουν προσβάσιμες υπηρεσίες υγείας:

- Δημιουργία χώρου στάθμευσης για τα άτομα με αναπηρίες πλησίον της εισόδου των κτιρίων.
- Η είσοδος να είναι προσβάσιμη με την τοποθέτηση ράμπας, η κλίση της οποίας θα πρέπει να είναι σύμφωνα με τα πρότυπα και τις προδιαγραφές που προνοούνται στη νομοθεσία.

- Εγκατάσταση ανυψωτήρα και πλάκας μεταφοράς για την μεταφορά του ατόμου με αναπηρίες από το τροχοκάθισμα στο κρεβάτι.
- Εγκατάσταση αναρτήρα έλξης με χειρολαβή στο κρεβάτι.
- Προμήθεια ειδικού τροχοκαθίσματος για τους χώρους υγιεινής.
- Προμήθεια ειδικών στρωμάτων αέρος για την πρόληψη των κατακλίσεων και για τις περιπτώσεις που ένα άτομο χρειάζεται να παραμείνει πολλές ώρες στο κρεβάτι.
- Ύπαρξη προσβάσιμων αποχωρητηρίων/χώρων υγιεινής στους χώρους φιλοξενίας ασθενών.

Τυχόν μη εφαρμογή των ανωτέρω επιφέρει, σύμφωνα με την Ο.ΠΑ.Κ., διάκριση εις βάρος των ατόμων με αναπηρίες ένεκα της αδυναμίας πρόσβασης τους στους συγκεκριμένους παρόχους υγείας ή/και της παροχής εκ μέρους τους μη προσβάσιμων υπηρεσιών.

- **Κυπριακή Συνομοσπονδία Οργανώσεων Αναπήρων (ΚΥ.Σ.Ο.Α.)**

Επισημαίνεται ότι σχετικά δημοσιεύματα φαίνεται να επιβεβαιώνουν την πιο πάνω θέση της Ο.ΠΑ.Κ., καθότι αναφέρουν ότι **άτομα με αναπηρία δεν έχουν πρόσβαση σε ιατρεία που στεγάζονται σε μη προσβάσιμες οικοδομές**, με επακόλουθο οι ιατροί να κατεβαίνουν και να τα εξετάζουν στο δρόμο, με ότι αυτό συνεπάγεται για την υγεία τους και, κυρίως, για την ανθρώπινη αξιοπρέπειά τους.¹

---

¹ <https://www.reporter.com.cy/local-news/article/1006886/gatroi-exetazoyn-astheneis-stoys-dromois-gati-einai-tetrapligkoi>

Ειδικότερα, σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Κυπριακής Συνομοσπονδίας Οργανώσεων Αναπήρων (ΚΥ.Σ.Ο.Α.) «...δεν είναι προσβάσιμα τα ιατρεία και δεν υπάρχει κάποια πρόνοια που να υποχρεώνει τον γιατρό να στεγαστεί σε χώρο προσβάσιμο για τα άτομα με αναπηρίες...Υπάρχουν αρκετά ιατρεία δυστυχώς, που πρέπει να είσαι ακροβάτης για να τα επισκεφθείς. Όταν ο άλλος δεν μπορεί να πάει στον προσωπικό του γιατρό, πώς θα έχουμε αξιόπιστες διαγνώσεις και παραπομπές από τους γιατρούς;...».

II. Η θέση του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ)

Σε σχέση με τα ανωτέρω, ο Διευθυντής του ΟΑΥ έχει ήδη αναφέρει σε παρέμβαση του σε ιδιωτικό τηλεοπτικό σταθμό² ότι το προαναφερθέν ζήτημα είναι υπόψιν του ΟΑΥ, πλην όμως δεν αποτελεί δική του ευθύνη αλλά του Υπουργείου Υγείας, ως η αρμόδια επί τούτου Αρχή βάσει του περί Ιδιωτικών Νοσηλευτηρίων Νόμου.

Στον εν λόγω Νόμο, σύμφωνα με τον Διευθυντή του ΟΑΥ, καθορίζονται τα ελάχιστα κριτήρια που θα πρέπει να πληρούν τα ιδιωτικά νοσηλευτήρια και ο ΟΑΥ θα προωθήσει την σταδιακή προσθήκη επιπλέον κριτηρίων ώστε τα ιδιωτικά νοσηλευτήρια που είναι ενταγμένα στο ΓεΣΥ να πρέπει να είναι και προσβάσιμα από τα άτομα με αναπηρίες.

---

² <https://www.alphanews.live/health/pos-apanta-o-oay-se-kataggelies-amea-gia-tin-prosbasimotita-se-nosileytiria>

Σε σχέση ειδικότερα με την **προσβασιμότητα**, ο Διευθυντής του ΟΑΥ ανέφερε ότι **δεν ήταν στα κριτήρια που είχαν τεθεί από τον ΟΑΥ κατά τις διαβουλεύσεις** του με ιδιωτικά νοσηλευτήρια, ακτινοδιαγνωστικά κέντρα κλπ., παρά μόνο είχε απαιτηθεί η κατοχή σχετικής άδειας από το Υπουργείο Υγείας.

Όπως, δε, πρόσθεσε, τα ελάχιστα κριτήρια που απαιτήσε ο ΟΑΥ από τους συμβαλλόμενους ήταν αυτά που προβλέπονται στον Νόμο, πλην όμως **έχει τη δυνατότητα να προσθέσει και άλλα κριτήρια** πέραν των προβλεπόμενων και προτίθεται σταδιακά να ενεργήσει προς αυτή την κατεύθυνση.

Αναφορικά, τέλος, με τις πρόνοιες της νομοθεσίας, ο Διευθυντής του ΟΑΥ σημείωσε ότι αυτή **θα πρέπει να εκσυγχρονιστεί και να διευρυνθούν τα προβλεπόμενα κριτήρια**, κάτι που εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Υγείας.

III. Νομικό Πλαίσιο

- **Ο περί Ιδιωτικών Νοσηλευτηρίων (Έλεγχος Ίδρυσης και Λειτουργίας) Νόμος του 2001 [Ν. 90(Ι)/2001]**

Στο Πρώτο Παράρτημα του περί Ιδιωτικών Νοσηλευτηρίων (Έλεγχος Ίδρυσης και Λειτουργίας) Νόμου του 2001 [Ν. 90(Ι)/2001], εμπεριέχονται ορισμένες **πρόνοιες που αφορούν στην προσβασιμότητα των ιδιωτικών νοσηλευτηρίων από τα άτομα με αναπηρίες**. Συγκεκριμένα:

- Κάθε ιδιωτικό νοσηλευτήριο θα πρέπει να διαθέτει κατάλληλη πρόνοια για **πρόσβαση φορέων και αναπηρικών καθισμάτων**
- Στο χώρο επισκεπτών θα πρέπει να υπάρχει **χώρος υγιεινής εύκολα προσβάσιμος** από τα άτομα με αναπηρίες
- Η είσοδος του Τμήματος Ατυχημάτων και Επειγόντων Περιστατικών θα πρέπει να συνδέεται άμεσα με **ράμπες** κατάλληλες για μικρά αυτοκίνητα ασθενοφόρα, άτομα με αναπηρία και πεζούς.
- Ο κύριος **χώρος αιμοκάθαρσης** θα πρέπει «...να είναι **εύκολα προσπελάσιμος** σε μη περιπατητικούς ασθενείς οι οποίοι μεταφέρονται με φορεία ή αναπηρικές καρέκλες...».
- Στο **Τμήμα Αξονικής και Μαγνητικής Τομογραφίας** θα πρέπει να εξασφαλίζεται **άμεση πρόσβαση** από το τμήμα επειγόντων περιστατικών με κατάλληλες διατάξεις για την προσπέλαση φορέων και αναπηρικών τροχοκαθισμάτων.

Αναλόγως της κατηγορίας εκάστου ιδιωτικού νοσηλευτηρίου το οποίο ιδρύεται ή λειτουργεί στην Κυπριακή Δημοκρατία, θα πρέπει «...**αδιάλειπτα να πληροί και/ή ικανοποιεί τις γενικές ή ειδικές, ανάλογα με την κατηγορία, τις ειδικότητες και τις νοσηλευτικές μονάδες που στεγάζει, χωροταξικές, κτιριολογικές και λειτουργικές απαιτήσεις ή προδιαγραφές που καθορίζονται στα διάφορα Μέρη του Πρώτου Παραρτήματος...**».³

Στη δε περίπτωση που υπάρχει **αντικειμενική αδυναμία άμεσης και πλήρους συμμόρφωσης** των ιδιωτικών νοσηλευτηρίων σε οποιαδήποτε από τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές των κτιριακών και άλλων

---

³ Εδάφιο (1) του άρθρου 5 του Ν. 90(Ι)/2001

εγκαταστάσεών τους, ο Έφορος (Διευθυντής του Τμήματος Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας) δύναται, «...**κατά την έκδοση ή την ανανέωση της άδειας λειτουργίας** τους, να καθορίζει σε αυτή τους **αναγκαίους**, κατά την κρίση του, **εναλλακτικούς μηχανισμούς** για την εξασφάλιση ενός **εύλογα ισοδύναμου επιπέδου συμμόρφωσης** με τις πρόνοιες του παρόντος Νόμου και των Παραρτημάτων αυτού, σε καμιά δε περίπτωση **το επίπεδο των απαιτήσεων και προδιαγραφών δεν μπορεί να είναι κατώτερο από εκείνο που προβλέπεται στο Πέμπτο Παράρτημα...**».⁴

- **Ο περί Γενικού Συστήματος Υγείας Νόμος του 2001 [Ν.89(Ι)/2001]**

Στον περί Γενικού Συστήματος Υγείας Νόμο του 2001 [Ν. 89(Ι)/2001] ο οποίος καθορίζει και διέπει τη λειτουργία του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ), ορίζεται ως **«δυσμενής διάκριση» η άμεση ή έμμεση διάκριση στη βάση, μεταξύ άλλων, αναπηρίας.**⁵

Ο δε ΟΑΥ δύναται να απαιτεί, μεταξύ άλλων, «...από όλους τους παροχείς υπηρεσιών φροντίδας υγείας όπως αυτοί ή/και το προσωπικό τους... παρέχουν τις προβλεπόμενες από τον παρόντα Νόμο υπηρεσίες φροντίδας υγείας, **χωρίς οποιεσδήποτε δυσμενείς διακρίσεις...**».⁶

---

⁴ Εδάφιο (2) του άρθρου 30 του Ν. 90(Ι)/2001

⁵ Άρθρο 2 του Ν. 89(Ι)/2001

⁶ Εδάφιο (ζ) του άρθρου 32B του ίδιου Νόμου

Στην περίπτωση κατά την οποία ο ΟΑΥ διαπιστώνει ότι **παροχέας υπηρεσιών υγείας «...προβαίνει σε *δυσμενείς διακρίσεις εναντίον οποιουδήποτε δικαιούχου...*»**, δύναται να **αναστείλει ή να τερματίσει τη σύμβαση παροχής υπηρεσιών φροντίδας υγείας** με τον εν λόγω παροχέα, **νοουμένου ότι κάτι τέτοιο προβλεπόταν στη σύμβαση που είχε συνάψει μαζί του.**⁷ Η δε σχετική απόφαση του ΟΑΥ θα πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένη και να κοινοποιείται στον παροχέα.⁸

- **Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες**

Με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες που επικυρώθηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία το 2011⁹, αναγνωρίζεται το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρίες για απόλαυση **στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο της υγείας, χωρίς διάκριση με βάση την αναπηρία** και προς τούτο, το Κράτος οφείλει να προβαίνει στη λήψη των κατάλληλων μέτρων για τη διασφάλιση της πρόσβασης των ατόμων με αναπηρίες **σε υπηρεσίες υγείας, περιλαμβανομένης της σχετιζόμενης με την υγεία αποκατάστασης.**¹⁰

Προς την κατεύθυνση αυτή, θα πρέπει παρέχονται στα άτομα με αναπηρίες οι αναγκαίες υπηρεσίες υγείας με **«το ίδιο εύρος, ποιότητα και επίπεδο δωρεάν ή οικονομικά προσιτής φροντίδας υγείας και**

---

⁷ Παράγραφος (ε) του εδαφίου (1) του άρθρου 40 του Νόμου

⁸ Εδάφιο (2) του άρθρου 40 του Νόμου

⁹ Περί της Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες και Άλλων Συναφών Θεμάτων (Κυρωτικός) Νόμος 8(III)/2011

¹⁰ Άρθρο 25 της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες

προγραμμάτων όπως παρέχονται σε άλλα άτομα» και τα Κράτη θα πρέπει να προβαίνουν στις αναγκαίες ενέργειες ώστε οι απαιτούν από τους επαγγελματίες στον τομέα της υγείας «...να παρέχουν **φροντίδα της ίδιας ποιότητας** στα άτομα με αναπηρίες όπως στους άλλους, περιλαμβανομένων με βάση ελεύθερη και ενήμερη συγκατάθεση με, μεταξύ άλλων, **ευαισθητοποίηση για τα ανθρώπινα δικαιώματα, αξιοπρέπεια, αυτονομία και ανάγκες των ατόμων με αναπηρίες** μέσω κατάρτισης και της δημοσίευσης κανόνων δεοντολογίας για δημόσια και ιδιωτική φροντίδα υγείας...».¹¹

Περαιτέρω, με τη Σύμβαση αναγνωρίζεται ότι η αναπηρία προκύπτει από την **αλληλεπίδραση μεταξύ των ατόμων με αναπηρία και των εμποδίων** που παρεμποδίζουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή τους στην κοινωνία σε ίση βάση με άλλους, καθώς και η σημασία της προσβασιμότητας, ώστε τα άτομα με αναπηρία να είναι σε θέση να απολαμβάνουν πλήρως όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα και θεμελιώδεις ελευθερίες.¹² **Η δε ευθύνη για την άρση των εμποδίων που παρεμποδίζουν την πλήρη, αποτελεσματική και ισότιμη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνία μετακυλιέται στο Κράτος.**¹³

«Διάκριση με βάση την αναπηρία» σημαίνει, σύμφωνα με τη Σύμβαση, οποιαδήποτε διάκριση, αποκλεισμό ή περιορισμό με βάση την αναπηρία που έχει σκοπό ή αποτέλεσμα την παρεμπόδιση ή ακύρωση της

---

¹¹ Εδάφιο δ του άρθρου 25

¹² Παράγραφοι (ε) και (φ) του Προοιμίου της Σύμβασης

¹³ Άρθρο 1 της Σύμβασης

αναγνώρισης, απόλαυσης ή ενάσκησης, επί ίσοις όροις όλων των δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών σε οποιονδήποτε τομέα.¹⁴

Ως εκ τούτου, για να μπορούν τα άτομα με αναπηρίες να συμμετέχουν πλήρως σε όλες τις πτυχές της ζωής, τα Κράτη οφείλουν να λαμβάνουν **κατάλληλα μέτρα που θα διασφαλίζουν πρόσβαση στα άτομα με αναπηρία, σε ίση βάση με άλλους, σε εγκαταστάσεις και υπηρεσίες που είναι ανοικτές ή παρέχονται στο κοινό**, τόσο σε αστικές όσο και σε αγροτικές περιοχές.¹⁵ Τα εν λόγω μέτρα, που περιλαμβάνουν την **αναγνώριση και εξάλειψη των εμποδίων στην προσβασιμότητα**, πρέπει να εφαρμόζονται, μεταξύ άλλων, **σε κτίρια και ιατρικές εγκαταστάσεις**.¹⁶

Περαιτέρω, τα Κράτη υποχρεούνται να διασφαλίζουν ότι **οι ιδιωτικοί φορείς** που παρέχουν εγκαταστάσεις και υπηρεσίες οι οποίες είναι ανοικτές ή παρέχονται στο κοινό, **λαμβάνουν υπόψη όλες τις πτυχές της προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρία**.¹⁷

- **Επιτροπή ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες**

Σε σχέση με τις πιο πάνω διατάξεις της Σύμβασης, η **Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες** έχει διευκρινίσει, μεταξύ άλλων, ότι:

---

¹⁴ Άρθρο 2 της Σύμβασης

¹⁵ Άρθρο 9 της Σύμβασης

¹⁶ Εδάφιο 1 του άρθρου 9 της Σύμβασης

¹⁷ Εδάφιο 2 του άρθρου 9 της Σύμβασης

- Η **προσβασιμότητα της υγειονομικής περίθαλψης** αποτελεί εκ των βασικών προϋποθέσεων για την **ένταξη και συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην κοινότητα**.¹⁸
- Το **δικαίωμα** των ατόμων με αναπηρίες για **ανεξάρτητη διαβίωση και ενσωμάτωση στην κοινότητα** παραβιάζεται όταν, μεταξύ άλλων, **δεν υπάρχουν διαθέσιμες, αποδεκτές, προσιτές και προσαρμοσμένες κατάλληλα υπηρεσίες και εγκαταστάσεις υγειονομικής περίθαλψης**.¹⁹
- Οι **εγκαταστάσεις και οι υπηρεσίες υγείας** θα πρέπει να είναι **διαθέσιμες, προσβάσιμες και κατάλληλα προσαρμοσμένες** για τα άτομα με αναπηρίες, εντός της κοινότητας στην οποία διαβιούν, συμπεριλαμβανομένης και της **αναγκαίας στήριξης** προς ορισμένα άτομα με αναπηρίες **κατά τη διάρκεια της νοσηλείας τους και της υποβολής τους σε χειρουργικές επεμβάσεις όταν επισκέπτονται σε παρόχους υγείας**.²⁰
- **Απαραίτητη προϋπόθεση για τη μη διάκριση** λόγω αναπηρίας, αποτελεί η **παροχή εύλογων προσαρμογών**, περιλαμβανομένων της παροχής στα άτομα με αναπηρίες της δυνατότητας **πρόσβασης σε υφιστάμενες εγκαταστάσεις και της προσαρμογής των ιατρικών διαδικασιών**.²¹

---

¹⁸ Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, Γενικό Σχόλιο με αρ. 5(2017). παρ. 33

¹⁹ Στο ίδιο, παρ. 15

²⁰ Στο ίδιο, παρ. 89

²¹ Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, Γενικό Σχόλιο με αρ. 6(2018). παρ. 23

- Το **δικαίωμα των ατόμων με αναπηρίες στην υγεία παραβιάζεται**, όταν, μεταξύ άλλων, οι **εγκαταστάσεις υγειονομικής περίθαλψης καθίστανται απρόσιτες**, με επακόλουθο να ανακύπτει **διάκριση εις βάρος τους** που θα πρέπει το Κράτος να μεριμνήσει για την άρση της.²²
- **Η ιατρική περίθαλψη καθίσταται απρόσιτη** για τα άτομα με αναπηρίες **όταν δεν υπάρχει πρόσβαση** στους χώρους όπου παρέχονται οι εν λόγω υπηρεσίες.²³
- **Η προσβασιμότητα θα πρέπει να παρέχεται σε όλα τα άτομα με αναπηρίες**, ανεξάρτητα από το είδος αναπηρίας, χωρίς καμία απολύτως διάκριση, ενώ η **άρνηση παροχής πρόσβασης** θα πρέπει να εκλαμβάνεται ως **διάκριση, ανεξαρτήτως εάν προέρχεται από δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα**.²⁴ Αποτελεί, δε, **απαραίτητη προϋπόθεση για την ανεξάρτητη διαβίωση** των ατόμων με αναπηρίες, **για την πλήρη και ισότιμη συμμετοχή τους στην κοινωνία** και για την απρόσκοπτη απόλαυση όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών τους, σε ισότιμη βάση με άλλους.²⁵
- Σε όλες τις εγκαταστάσεις θα πρέπει να εφαρμόζεται αυστηρά ο καθολικός σχεδιασμός ώστε να διασφαλίζεται η **πλήρης, ίση και ανεμπόδιστη πρόσβαση για όλους**, συμπεριλαμβανομένων των

---

²² Στο ίδιο, παρ. 66

²³ Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, Γενικό Σχόλιο με αρ. 2(2014). παρ. 40

²⁴ Στο ίδιο, παρ. 13

²⁵ Στο ίδιο, παρ. 14

ατόμων με αναπηρίες και να δημιουργείται μια **συνεχόμενη αλυσίδα διακίνησης** για ένα άτομο από τον ένα χώρο στον άλλο, περιλαμβανομένης της διακίνησης εντός συγκεκριμένων χώρων, **χωρίς εμπόδια.**²⁶

- Αφ' ης στιγμής η προσβασιμότητα αποτελεί προϋπόθεση για την ανεξάρτητη διαβίωση των ατόμων με αναπηρίες και την πλήρη και ισότιμη συμμετοχή τους στην κοινωνία, **η άρνηση πρόσβασης σε εγκαταστάσεις που είναι ανοικτές στο κοινό, θα πρέπει να εξετάζεται στο πλαίσιο των διακρίσεων.**²⁷
- **Η υποχρέωση για την εφαρμογή της προσβασιμότητας είναι άνευ όρων, δηλαδή ο φορέας που υποχρεούται να παρέχει προσβασιμότητα δεν μπορεί να δικαιολογήσει την παράλειψη να το πράξει επικαλούμενος το βάρος της παροχής πρόσβασης για τα άτομα με αναπηρίες.**²⁸

Στις δε **Καταληκτικές Παρατηρήσεις** της σε σχέση με την πρώτη Έκθεση της Κύπρου στον ΟΗΕ για την εφαρμογή της Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, η οποία δημοσιεύτηκε το 2017, η Επιτροπή εξέφρασε τη **βαθιά ανησυχία** της, μεταξύ άλλων για την **ανεπαρκή πρόσβαση των ατόμων με αναπηρίες σε υπηρεσίες φροντίδας υγείας.**²⁹

---

²⁶ Στο ίδιο, παρ. 15

²⁷ Στο ίδιο, παρ. 24

²⁸ Στο ίδιο, παρ. 25

²⁹ Παράγραφος 51 των Καταληκτικών Παρατηρήσεων της Επιτροπής του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες

Προς τούτο δε, συνέστησε όπως το Κράτος, «..σε στενή συνεργασία με τις αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των ατόμων με αναπηρίες ... **διασφαλίσει την προσβασιμότητα στις υπηρεσίες και εγκαταστάσεις υγείας...**» και «...εφαρμόσει τη **δικαιωματική προσέγγιση για την αναπηρία όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών υγείας στα άτομα με αναπηρίες...**».³⁰

- **Ο περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμος (ΚΕΦ. 96)**

Με βάση τον περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμο, **πριν από τη χορήγηση άδειας οικοδομής** δυνάμει του άρθρου 3 του Νόμου, η αρμόδια αρχή «...δύναται να απαιτήσει την προσαγωγή τέτοιων σχεδίων, σχεδιαγραμμάτων και υπολογισμών ή δύναται να απαιτήσει να δοθεί τέτοια περιγραφή της εργασίας που σκοπεύεται ως ήθελε φανεί αναγκαίο και επιθυμητό σε αυτή και δύναται να απαιτήσει τη μετατροπή των τέτοιων σχεδίων, σχεδιαγραμμάτων και υπολογισμών που προσάχθηκαν με αυτό τον τρόπο...», για τη διασφάλιση, μεταξύ άλλων, «...της **ασφαλούς πρόσβασης και χρήσης από όλα τα άτομα, περιλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα...**».³¹

Στη δε σχετική άδεια οικοδομής για **ανέγερση οποιασδήποτε νέας οικοδομής ή προσθήκης, μετατροπής ή επισκευής σε οποιαδήποτε υφιστάμενη οικοδομή**, η αρμόδια αρχή έχει **εξουσία να επιβάλει όρους** για «...την κατάλληλη κατασκευή και διαρρύθμιση της οικοδομής, ώστε

---

³⁰ Παράγραφος 52 των Καταληκτικών Παρατηρήσεων

³¹ Άρθρο 8(α)(ε) του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου (ΚΕΦ. 96)

να εξασφαλίζεται η ασφαλής πρόσβαση και χρήση από όλα τα άτομα, περιλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα...».³²

- **Οι περί Οδών και Οικοδομών Κανονισμοί**

Βάσει των περί Οδών και Οικοδομών Κανονισμών, κάθε οικοδομή σχεδιάζεται και κατασκευάζεται με τρόπο ώστε **όλα τα επίπεδα να καθίστανται προσβάσιμα** από όλα τα άτομα, περιλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα.³³

Επί τούτου, **οποιαδήποτε μελέτη για έκδοση άδειας οικοδομής** που υποβάλλεται **από την 1^η Σεπτεμβρίου 2018** και εντεύθεν, θα πρέπει να πληροί τις **πρόνοιες του Παραρτήματος III αναφορικά με την προσβασιμότητα και την ασφάλεια στη χρήση.**³⁴

Στις δε περιπτώσεις υποβολής **αίτησης για προσθηκομετατροπές ή επισκευές σε υφιστάμενες οικοδομές**, η αρμόδια αρχή απαιτεί την **προσαρμογή τους, στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό**, με τις πρόνοιες του Παραρτήματος III,³⁵ ενώ, **όταν δεν είναι εφικτή η πλήρης συμμόρφωση** με τις πρόνοιες του Παραρτήματος III, ο μελετητής υποβάλλει στην αρμόδια αρχή **έκθεση με πλήρη τεκμηρίωση των λόγων για τους οποίους δεν μπορεί να επιτευχθεί** πλήρης προσαρμογή και **υποδεικνύει**

---

³² Άρθρο 9(1)(β)(xv) του ίδιου Νόμου

³³ Εδάφιο (1) του Κανονισμού 61HA των περί Οδών και Οικοδομών Κανονισμών

³⁴ Εδάφιο (2) του Κανονισμού 61HA

³⁵ Εδάφιο (3) του Κανονισμού 61HA

εναλλακτικές λύσεις για μερική προσαρμογή των υφιστάμενων οδών ή/και οικοδομών με τις εν λόγω πρόνοιες.

▪ **Ο περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμος [Ν. 127(Ι)/2000]**

Ο περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμος [Ν. 127(Ι)/2000], κατοχυρώνει την **αρχή της ίσης μεταχείρισης**, η οποία συνίσταται, βάσει του άρθρου 3, στην **απουσία οποιασδήποτε διάκρισης** σε βάρος οποιουδήποτε ατόμου με αναπηρία. Ειδικότερα, συντελείται **διάκριση εναντίον ενός ατόμου με αναπηρία** όταν ένα πρόσωπο το μεταχειρίζεται, μεταξύ άλλων, **με δυσμενέστερο τρόπο από ότι μεταχειρίζεται ή θα μεταχειριζόταν άτομα χωρίς αναπηρία τα οποία βρίσκονται στην ίδια ή παρόμοια κατάσταση**.³⁶

Περαιτέρω, βάσει του ίδιου Νόμου, τα άτομα με αναπηρία έχουν **δικαίωμα να τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης κατά την παροχή υπηρεσιών** και συντελείται **διάκριση εις βάρος τους όταν τους προσφέρονται υπηρεσίες κατώτερου επιπέδου ή με υποδεέστερους όρους**, καθώς και όταν **δεν διενεργούνται αλλαγές σε υπηρεσίες** με επακόλουθο να καθίσταται **αδύνατη ή αδικαιολόγητα δύσκολη η χρήση τους** από τα άτομα με αναπηρίες.³⁷

Προς τούτο, ήτοι, **για τη διασφάλιση της ισότιμης μεταχείρισης** των ατόμων με αναπηρίες, θα πρέπει να λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα για

---

³⁶ Εδάφιο 2 του άρθρου 3 του περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμου

³⁷ Άρθρο 6 του ίδιου Νόμου

να διασφαλίζεται ότι τους παρέχονται οι **αναγκαίες εύλογες προσαρμογές**.³⁸

Οποιαδήποτε **παράλειψη χωρίς εύλογη αιτία** επιφέρει δυσμενή διάκριση εναντίον ατόμου με αναπηρία, συνιστά, βάσει του Νόμου, **αδίκημα**. Ως εύλογη αιτία νοούνται «...όλες τις περιπτώσεις όπου δε δύνανται να ληφθούν ή δε λήφθηκαν τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίζουν ότι παρέχεται εύλογη προσαρμογή...».³⁹

Ο περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμος, παρέχει τη δυνατότητα σε οποιοδήποτε πρόσωπο έχει την άποψη ότι έχει, στη βάση των πιο πάνω νομοθετικών προνοιών, υποστεί **διακριτική μεταχείριση λόγω της αναπηρίας** του, να υποβάλλει σχετικό παράπονο στον Επίτροπο Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ο οποίος το εξετάζει στη βάση των αρμοδιοτήτων του που απορρέουν από τον **περί Καταπολέμησης των Φυλετικών και Ορισμένων άλλων Διακρίσεων (Επίτροπος) Νόμο [Ν. 42(Ι)/2004]**.⁴⁰

▪ **Ο περί Καταπολέμησης των Φυλετικών και Ορισμένων άλλων Διακρίσεων (Επίτροπος) Νόμος**

Οι αρμοδιότητες, καθήκοντα και εξουσίες που παρέχονται στον Επίτροπο δυνάμει του Ν. 42(Ι)/2004, ασκούνται τόσο σε σχέση με τον ιδιωτικό όσο

---

³⁸ Άρθρο 9 του ίδιου Νόμου

³⁹ Εδάφιο (3) του άρθρου 9 του ίδιου Νόμου

⁴⁰ Άρθρο 9Γ του ίδιου Νόμου

και το δημόσιο τομέα δραστηριοτήτων⁴¹ και καλύπτουν, μεταξύ άλλων, **απαγορευμένες με νόμο διακρίσεις**, όπως αυτές καθορίζονται στο άρθρο 6 του Νόμου.⁴²

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου, αποτελεί **απαγορευμένη με νόμο διάκριση**, κάθε μεταχείριση ή συμπεριφορά, διάταξη, όρος, κριτήριο, ή πρακτική, που στα πλαίσια δραστηριοτήτων στο δημόσιο ή και στον ιδιωτικό τομέα δραστηριοτήτων διέπεται ειδικά, απαγορεύεται ή δεν επιτρέπεται, από οποιοδήποτε εκάστοτε σε ισχύ Νόμο ή κανονισμούς επί τω ότι συνιστά σύμφωνα με τις διατάξεις τους άμεση ή έμμεση διάκριση λόγω, μεταξύ άλλων, ειδικών αναγκών. Διάκριση δυνατόν να είναι απαγορευμένη με νόμο διάκριση, υπό την προαναφερόμενη έννοια, καθ' όσον αφορά οποιοδήποτε θέμα, περιλαμβανομένων **θεμάτων που αφορούν στην υγειονομική περίθαλψη και στην πρόσβαση και παροχή υπηρεσιών**.

Οποιαδήποτε μεταχείριση, ως επίσης και η εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης, όρου, κριτηρίου, ή πρακτικής που αποτελούν απαγορευμένη με νόμο διάκριση κατά τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 6, δεν επιτρέπονται.⁴³

Το άρθρο 21(1)(α) του ίδιου Νόμου, παρέχει στον Επίτροπο Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων την εξουσία όπως, όταν διαπιστώσει μετά τη διερεύνηση παραπόνου ότι υπάρχει μεταχείριση που συνιστά απαγορευμένη, βάσει του άρθρου 6 του Νόμου, διάκριση ως προς την απόλαυση προστατευόμενου δικαιώματος καθότι είναι

---

⁴¹ Άρθρο 3 του περί Καταπολέμησης των Φυλετικών και Ορισμένων Άλλων Διακρίσεων (Επίτροπος) Νόμου

⁴² Άρθρο 5 του ίδιου Νόμου

⁴³ Άρθρο 8 του ίδιου Νόμου

λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη στην τυγχάνει άλλο πρόσωπο σε ανάλογη κατάσταση στην απόλαυση του εν λόγω δικαιώματος, προβεί σε **συστάσεις προς το δημόσιο πρόσωπο ή το πρόσωπο του ιδιωτικού τομέα για λήψη, εντός καθορισθείσας προθεσμίας, συγκεκριμένων πρακτικών μέτρων, με τα οποία να διασφαλίζεται η απόλαυση του προστατευόμενου δικαιώματος** και η αποτροπή επανάληψης παρόμοιας μεταχείρισης στο μέλλον.

IV. Διαπιστώσεις – Συμπεράσματα

Τα άτομα με αναπηρία έχουν το **ισότιμο δικαίωμα να απολαμβάνουν υψηλού επιπέδου υπηρεσίες υγείας** και για την πραγμάτωση του εν λόγω δικαιώματος, οι συγκεκριμένες υπηρεσίες θα πρέπει να είναι προσβάσιμες.

Συγχρόνως, άτομα με αναπηρίες θα πρέπει να απολαμβάνουν ισότιμη πρόσβαση σε όλες τις εγκαταστάσεις, περιλαμβανομένων και των εγκαταστάσεων υγείας. Κατ' επέκταση, **όταν οι εγκαταστάσεις υγείας δεν είναι προσβάσιμες από τα άτομα με αναπηρίες, στερούνται το δικαίωμα τους στην υγεία** και, συνακόλουθα, **συντελείται διάκριση εις βάρος τους αποκλειστικά και μόνο ένεκα της της αναπηρίας τους και της παράλειψης του Κράτους να καταστήσει τις υπό αναφορά εγκαταστάσεις προσιτές και προσβάσιμες από τα άτομα με αναπηρίες.**

Επί τούτου και, ειδικότερα σε σχέση με την Κύπρο, η **αρμόδια Επιτροπή του ΟΗΕ** έχει, από το 2017, επισημάνει την **ανεπαρκή πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στις υπηρεσίες φροντίδας υγείας και εγκαταστάσεις υγείας** και συνέστησε, αφενός τη **λήψη των αναγκαίων μέτρων** για τη **διασφάλιση της προσβασιμότητάς των ατόμων με αναπηρίες** σ' αυτές, αφετέρου, δε, ότι η **απόλαυση υπηρεσιών υγείας αποτελεί αναφαίρετο δικαίωμα για τα άτομα με αναπηρίες.**

Ο δε **ΟΑΥ**, βάσει των όσων έθεσε υπόψη μας η Ο.ΠΑ.Κ. και επιβεβαίωσε και ο Διευθυντής του ΟΑΥ στην προαναφερθείσα τηλεοπτική του παρέμβαση, **δεν απαιτεί τα νοσηλευτήρια που είναι συμβεβλημένα με το ΓΕΣΥ να είναι πλήρως προσβάσιμα** από τα άτομα με αναπηρίες ή/και οι υπηρεσίες τους να παρέχονται με προσβάσιμο τρόπο, παρότι **ο ΟΑΥ έχει την υποχρέωση να λαμβάνει όλα τα μέτρα ώστε να μην υπάρχει διάκριση.**

Η μη απαίτηση της προσβασιμότητας από τα συμβεβλημένα με αυτό(ΟΑΥ) νοσηλευτήρια, αναντίλεκτα επιφέρει διάκριση εις βάρος των ατόμων με αναπηρίες αποκλειστικά και μόνο ένεκα της αναπηρίας τους, καθότι, όπως έχει ήδη **προλεχθεί ανωτέρω** , η **άρνηση παροχής πρόσβασης εκλαμβάνεται ως διάκριση, ανεξαρτήτως εάν προέρχεται από δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα.**

Συνεπεία τούτου, όταν τα άτομα με αναπηρίες δεν απολαμβάνουν ικανοποιητική και επαρκή πρόσβαση στους χώρους όπου παρέχεται ιατρική περίθαλψη, **όχι μόνο οι εν λόγω χώροι αλλά και η ιατρική περίθαλψη καθ' αυτήν καθίσταται απρόσιτη για τα άτομα με αναπηρία, αλλά και τους αποστερείται εντελώς το δικαίωμα τους στην υγεία, εν**

αντιθέσει με τα άτομα χωρίς αναπηρία που απολαμβάνουν απρόσκοπτη πρόσβαση σ' αυτήν.

Ειδικότερα, ενώ όλοι **οι δικαιούχοι του ΓεΣΥ απολαμβάνουν με ελάχιστο κόστος τις υπηρεσίες φροντίδας υγείας** που παρέχονται στα πλαίσια του ΓεΣΥ από τους συμβεβλημένους παροχείς, **τα άτομα με αναπηρία στερούνται του εν λόγω δικαιώματος** όταν οι συγκεκριμένες υπηρεσίες δεν παρέχονται σε προσβάσιμους χώρους ή ο τρόπος παροχής τους υποβαθμίζει την αξιοπρέπειά τους, όπως **όταν δεν υπάρχει πρόνοια για τη μεταφορά τους στο κρεβάτι, όταν δεν υπάρχουν προσβάσιμα αποχωρητήρια, όταν το ιατρείο δεν είναι προσβάσιμο και η εξέταση τους γίνεται εκτός του κτιρίου όπου στεγάζεται .**

Συντελείται, συνεπώς, **δυσμενής διάκριση** εις βάρος των ατόμων με αναπηρίες, καθότι **τα υφιστάμενα εμπόδια και η ανεπαρκής προσβασιμότητα** των εγκαταστάσεων όπου παρέχονται υπηρεσίες υγείας, αφενός έχει ως αποτέλεσμα να **τους παρέχονται υπηρεσίες υγείας με υποδεέστερους όρους,** αφετέρου, δε, **τους στερεί το δικαίωμα τους στην υγεία εν γένει.**

Και αυτό γιατί, η **στέρηση των απαραίτητων υπηρεσιών υγείας** ή/και αποκατάστασης από οποιοδήποτε πρόσωπο επιφέρει αλυσιδωτές επιπτώσεις σε όλες τις εκφάνσεις του βίου του, πόσο δε μάλλον όταν πρόκειται για άτομα με αναπηρίες των οποίων **η αξιοπρεπής διαβίωση και η συμμετοχή σε καθημερινές δραστηριότητες ενδεχομένως να εξαρτάται και να είναι άμεσα συνυφασμένη με την συχνή απόλαυση των εν λόγω υπηρεσιών.**

Συνακόλουθα, αφής στιγμής η προσβασιμότητα των ιατρικών εγκαταστάσεων ή ιατρείων δεν είχε τεθεί ως προαπαιτούμενο για την ένταξη τους στο ΓΕΣΥ, τα άτομα με αναπηρίες δεν είναι σε θέση να απολαμβάνουν ισότιμα τις υπηρεσίες που προσφέρουν, με επακόλουθο να στερούνται της πρόσβασης στο αναφαίρετο δικαίωμά τους για απόλαυση υψηλού επιπέδου υπηρεσιών υγείας και να συντηρείται η εις βάρος τους δυσμενής διάκριση αποκλειστικά και μόνο λόγω της αναπηρίας τους.

Περαιτέρω, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, ο Ν. 89(Ι)/2001 προνοεί πως ο ΟΑΥ δύναται να απαιτεί από τους παρόχους υπηρεσιών φροντίδας υγείας να παρέχουν τις προβλεπόμενες από το Νόμο υπηρεσίες φροντίδας υγείας, χωρίς οποιεσδήποτε δυσμενείς διακρίσεις λόγω, μεταξύ άλλων, αναπηρίας.

Ως εκ τούτου, όταν οι **εγκαταστάσεις των παρόχων υπηρεσιών υγείας που είναι συμβεβλημένοι με τον ΟΑΥ δεν είναι προσβάσιμες** από τα άτομα με αναπηρίες, ή/και όταν **οι υπηρεσίες τους δεν παρέχονται με προσβάσιμο τρόπο**, όχι μόνο συνιστά **διάκριση εις βάρος των ατόμων με αναπηρίες** καθότι **επέρχονται σε δυσμενέστερη θέση** σε σχέση με την απόλαυση των συγκεκριμένων υπηρεσιών συγκριτικά με τους υπόλοιπους συνανθρώπους τους, αλλά και **στερούνται εντελώς των εν λόγω υπηρεσιών όταν δεν έχουν καθόλου πρόσβαση σ' αυτές, παραβιάζοντας εξ' ολοκλήρου το Νομικό Πλαίσιο που απαγορεύει την οποιαδήποτε διάκριση ένεκα της αναπηρίας.**

Συγκεκριμένα καταστρατηγεί εντελώς τις διατάξεις της Σύμβασης, βάσει των οποίων **τα άτομα με αναπηρίες θα πρέπει να απολαμβάνουν το δικαίωμα τους στην υγεία ισότιμα, χωρίς διάκριση και στο υψηλότερο**

δυνατό επίπεδο και, επί τούτου, θα πρέπει να διασφαλίζεται η πρόσβασή τους σε ίδιας ποιότητας υπηρεσίες υγείας και αποκατάστασης.

Η ελαφριά προσέγγιση που ο ΟΑΥ επιλήφθηκε των θεμάτων της προσβασιμότητας εν τη απουσία επιβολής των αναγκαίων όρων σεβασμού των ΑμεΑ δια της **προσβασιμότητας σε υπηρεσίες και εγκαταστάσεις** επιφέρει **κατάφορη διάκριση εις βάρος των ατόμων με αναπηρίες**.

Καταληκτικά Συμπεράσματα:

Ο **ΟΑΥ** δεν έχει διακριτική ευχέρεια αλλά υποχρέωση να επιβάλει όρους στους παρόχους υγείας για προσβασιμότητα των υπηρεσιών και εγκαταστάσεων στα ΑμεΑ με βάση τις διεθνείς υποχρεώσεις του κράτους (Σύμβαση του ΟΗΕ) αλλά και την εθνική νομοθεσία, που δεσμεύουν τόσο το δημόσιο όσο και τον ιδιωτικό τομέα όπως έχει αναφερθεί αναλυτικά ανωτέρω.

- Σύμφωνα με την **αρμόδια Επιτροπή του ΟΗΕ, ουδείς φορέας ή υπηρεσία δύναται να αιτιολογήσει την μη παροχή προσβασιμότητας** στις εγκαταστάσεις όπου παρέχει τις υπηρεσίες του **ένεκα του βάρους ή του κόστους** που συνεπάγεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες σ' αυτές.
- Θα πρέπει να παρέχονται οι **αναγκαίες εύλογες προσαρμογές** για να διασφαλίζεται η **προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες σε**

εγκαταστάσεις παροχής υγείας, διαφορετικά συντελείται δυσμενής διάκριση εις βάρος τους.

- Σύμφωνα με τον περί Γενικού Συστήματος Υγείας Νόμο, όλοι οι παροχείς υπηρεσιών υγείας θα πρέπει να **παρέχουν τις υπηρεσίες τους χωρίς οποιαδήποτε διάκριση, λόγω, μεταξύ άλλων, αναπηρίας.**
- Ο **περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμος**, διευκρινίζει σαφώς ότι όταν **δεν διενεργούνται οι αναγκαίες αλλαγές** σε οποιοσδήποτε υπηρεσίες με αποτέλεσμα να **καθίσταται αδύνατη ή δυσχερής η χρήση τους από τα άτομα με αναπηρίες, παραβιάζεται το δικαίωμά τους για ισότιμη μεταχείριση και συντελείται διάκριση εις βάρος τους.**
- Βάσει του **περί Καταπολέμησης των Φυλετικών και Ορισμένων άλλων Διακρίσεων (Επίτροπος) Νόμου**, οποιαδήποτε διάκριση εις βάρος των ατόμων με αναπηρίες σε θέματα που άπτονται της υγειονομικής περίθαλψης και της πρόσβασής τους σε υπηρεσίες, **απαγορεύεται.**

V. Εισηγήσεις

Ενόψει των ανωτέρω και για την άρση της διακριτικής μεταχείρισης εις βάρος των ατόμων με αναπηρίες, ενδείκνυται όπως γίνουν οι αναγκαίες ενέργειες για την **διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασής τους στις υπηρεσίες υγείας που παρέχονται στα πλαίσια του ΓεΣΥ:**

(α) αφενός με την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών σε προσβάσιμους χώρους και εγκαταστάσεις,

(β) αφετέρου, δε, με την ύπαρξη του αναγκαίου εξοπλισμού για να είναι προσβάσιμες από τα άτομα με αναπηρία με τρόπο που να διασφαλίζει την εγγενή τους αξιοπρέπεια.

Ως εκ τούτου, **θα πρέπει ο ΟΑΥ σε πλήρη συνεννόηση και συνεργασία με τις αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των ατόμων με αναπηρίες, να προβεί στην υποβολή όρων και προϋποθέσεων στα συμβεβλημένα με αυτο ιδιωτικά νοσηλευτήρια, για την άρση της διάκρισης και της άνισης μεταχείρισης που βιώνουν τα άτομα με αναπηρίες ένεκα της ανεπαρκούς πρόσβασής τους σε υπηρεσίες και παρόχους υγείας που προσφέρονται μέσω του ΓεΣΥ.**

Ενόψει, δε, της συντελούμενης διάκρισης εις βάρος των ατόμων με αναπηρίες κα, βάσει του άρθρου 21(1) (α) του περί Καταπολέμησης των Φυλετικών και Ορισμένων Άλλων Διακρίσεων (Επίτροπος) Νόμου, **αποφάσισα όπως υποβάλω σχετική σύσταση στον ΟΑΥ για να**

τροchioδρομήσει τις αναγκαίες ενέργειες ούτως ώστε να είναι σε θέση τα άτομα με αναπηρίες να απολαμβάνουν χωρίς διάκριση και με το χαμηλότερο δυνατό κόστος, τις υπηρεσίες που προσφέρονται μέσω του ΓεΣΥ, όπως και οι υπόλοιποι συνάνθρωποί τους.

Επειδή δυνάμει του άρθρου 22 (1) του περί Καταπολέμησης των Φυλετικών και Ορισμένων Άλλων Διακρίσεων (Επίτροπος) Νόμου, **ο Επίτροπος υποβάλλει σύσταση κατόπιν διαβουλεύσεων με τα εμπλεκόμενα μέρη**, κοινοποιώ με την παρούσα Έκθεση, πρόσκληση για διαβουλεύσεις.

Ειδικότερα, **η Έκθεση υποβάλλεται στο Υπουργείο Υγείας και στον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας**, ως τους καθ' ύλην αρμόδιους φορείς σε σχέση με την υλοποίηση των πιο πάνω εισηγήσεων και **κοινοποιείται, για ενημέρωση και για τη συμμετοχή τους στις επικείμενες διαβουλεύσεις, στον Επίτροπο Εποπτείας ΓεΣΥ** [ως τον καθ' ύλην αρμόδιο σε σχέση με την εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 89(Ι)/2001] και **στους Προέδρους της ΚΥ.Σ.Ο.Α. και της Ο.ΠΑ.Κ..**

Μαρία Στυλιανού-Λοττίδη

Επίτροπος Διοικήσεως και
Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Ανεξάρτητος Μηχανισμός
Προώθησης, Προστασίας και Παρακολούθησης
της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία
Φορέας Ισότητας και Καταπολέμησης των Διακρίσεων